

סרטים

"מחלקת הלחם"

הבמאי הצרפתי מוריס קלוש נטל רומאן זעיר המכיל את כל הסממנים הרגילים: רצח, הטלת אשמה על אשה חפה מפשע, גילת ילדים מחזיק אמם, פגישתם מחדש לאחר הרפתקות מרובות וסבל ממושך, נבל הבא על ענשו וכן הלאה — והפך אותו לאגדת עם שבה קבלו כל היסטורות המגזונים והבלתי מתקבלים על הדעת הללו משמעות אחרת לחלוטין, פשר דמיוני, אגדי, המעבר על יפה: מחלקת הלחם הוא סרט עדין, פשוט, חסר רגשנות יותר משוחק בכשרון ביחוד על ידי השחקנית האיטלקית ויווי גיאיוי ושחקן האופי הצרפתי ז'אן טיסייה.

ז'אן היא אשה אלמנה ואם לילד וילדה רכים אשר פועל בית-החרושת ז'אק גארו מתאהב בה. כאשר היא משיבה את פניו רי קם, מצית ז'אק תקופ האמוק את בית-החרושת, הורג את בעל המפעל, שודד את כספו ונמלט. המשטרה סבורה שז'אן היא הרוצחת, היא מובאת למשפט ונידונה למאסר עולם. לילדה נלקחים ממנה, הבן לביתו של צייר מפורסם המאמץ אותו לבנו, הבת נלקחת לבית יתומים.

כעבור שנים נמלסת האשה מבית-הסוהר, מגיעה לפאריס, מנסה למצוא את האיש ש' עולל לה את העוול הגורא והמסתתר עתה מאחורי שם בדוי. הוא התעשר בינתיים, חי בארמון מפואר ביחד עם בתו, נערה מפוקת וחולנית. כאשר נודע לז'אק שמחפשים אותו, הוא מנסה להרוג את ז'אן, שקיבלה עבודת מחלקת לחם, אולם ללא הצלחה. סופו להתגלות, להלקח אל תלייה, בעוד שז'אן, כמור בן, מוצאת את ילדיה.

היה זה אינולי, כמובן, לבקש כאן את ההגיון הריאליסטי. קלוש, במאי מן המצוי יינים שבצרפת, מראה את המאה ה-19 כפי שנצטיירה בדמיונם של קוראי הרומאנים ב' אותה תקופה, אלא שהכל עשוי בטעם רב ועל הסרט, מתוצרת צרפתית-איטלקית, נסר כה עדינות גאלית אופיינית. אין הוא קל ב' ראיה והוא משרך את דרכו העלילתית קצת בעצלתיים. אולם הרוצה במשהו חורג מן השיגרה, במשהו שיש צורך בקצת מאמץ ורכוז כדי ליהנות ממנו, מחזקת הלחם הוא הסרט בשבילו.

"קדא לי מיסטר"

קדא לי מיסטר היה פעם רביו מוסיקלי (מאת הארולד רוס וארנולד אוירבך) ששעשע בהצלחה ניכרת את קהל מבקרי התיאטרון בניו-יורק. על הבד הריהו סרטו שאין בינו לבין ההופעה הבמתית אלא דמיונו של השם. הוא מכיל שלל צבעים, עלילה מגוחכת וקטעים מוסיקאליים טובים אחדים המבוצעים בהצלחה על ידי רגליה החשופות של בטי גרייבל.

העלילה קובעת שבטי עוסקת בבידור חיילי אמריקאים ביפאן, מכינה רביו בו היא משתתפת בעצמה במספר תלבושות מקוצרות כהלה. כשאנה נזמרת או רוקדת הריה מריבה עם בעלה (דן דיילי) או מפנה את מקומה לקומיקאי דאני תומאס שבחלקו נפלו כמה מן הקטעים הטובים ביותר בסרט.

ראש או רגליים? בטי גרייבל אינה שחקנית גדולה — יש אמרים, ולא ללא הצדקה מסוימת, שבכלל אינה יודעת לשחק — אבל הבמה טבועה בדמה. בטי, בתו של סוחר אמיד, החלה לרקוד עוד בהיותה ילדה קטנה, הופיעה בעיר מולדתה (ניו יורק) במספר הצגות מקצועיות. היא היתה בת 14 כאשר השתקעה, ביחד עם אמה, בהר' ליבוכי: הלכית: לכבוש את עיר הסרטים.

הכיבוש היה קשה ומושך. לאחר שנה של תופעות בקומדיות המוסיקליות הראשוניות (זה היה ב-1930) כרקדנית מן השורה, קבלה תפקיד פחות בסרט של אדי קאסר, אולם, בניגוד לתקוותה, איש לא "גילה" או תה, ובטי נאלצה לנטוש את האולפן, לבקש לעצמה תפקידים בתיאטרון מקומי, הופיעה במחזה אחד לצדה של ברברה סטאוויק.

כאן נתגלתה לראשונה, אולם לא על ידי אחד מאילי הקולנוע, כי אם סד פיו ריטו, מנצח תזמורת רוקדים ידועה, שצרף אותה אל להקתו כזמרת. קולה התאים למוסיקה הרומאנטית שריטו התמחה בה והשם גרייבל תה, בפעם הראשונה, להיות נישא על שפתיים. עתה היתה הדלת לאולפן יותר פתוחה בפניה, אבל היה זה הפתח לתפקידים קטנים בסרטים של מה בכך. רק תפקיד טוב אחד נפל בחלקה אותם הימים, בסרטם של ג'ינגר רוג'רס ופרד אסטייר הגרושה העלייזה.

אולם הוליכוד לא אפשרה לגרייבל התפתחות נוספת. היא נשארה, בדומה לנערות יפות אחרות בעיר הקולנוע, שחקנית קטנה בתפקידים קטנים. פרט לפרסומות שזכתה בה עקב נשואיה לילדה-פלא לשעבר ג'יני קוגאן, נוכחה שהיא דורכת במקום. לזה שמו לב גם מנהלי אולפנה, פארמאונט, החליטו להניח לחורה שלה עמם להסתיים ללא שיחדשוהו ובטי עזבה את הוליכוד, נסעה ל'ניו-יורק.

כאן קבלו אותה בזרועות פתוחות, נתנו לה תפקיד ראשי בקומדיה המוסיקאלית דיו' בארי היתה גברת הגונה. ולאחר שהמחזה הצליח במידה רבה (בדומה להצלחות המתוראות בסרטים כה רבים שגרייבל הופיעה בהם מאז) החלו אנשי הוליכוד להרהר אם לא שגו בהניחם לנתח אנטומי כזה להחליף מידיהם לאחר שהיה מונח זמן ארוך כליכך על צלחתם. כאן אירע עוד משהו הלקוח, כאילו, מאחד מסרטיה המוסיקאליים של גרייבל: שחקנית אלס פיי שהיתה צריכה ל' בל:

מדתם היא חובה לבן-אנושית קדושה. בדם כבשתיה יכול לשמש דוגמה נאה, ונדירה, של גישה הוליכודית רצינית לאמת ההיסטורית.

תמונות הפתיחה בסרטו של הבמאי רו' ברס ויינו מראות מחנה שבויים דרומאים (בדם כבשתיה הוא על רקע מלחמת האזרחים האמריקאית) במדינת אילינוי בצפון. המחנה נמצא בלבה של אדמת ביצות, תנאי המחיה איזמים ואנשים נופלים במאותיהם במגפות. אין פלא, איפוא, ששבוי דרומאי, סגן-אלוף קליי טאקר (ג'וזף קוטן), ואחדים מאנשיו, מקבלים את הצעתו של סרן צפונאי, מארק ברדפורד (קורנל וואלד), ממירים את תלבושתם האפורה במדי הצפון הכחולים, הול' כים, כחיילי הנאמנים של הנשיא לינקולן, להגן על גבולה המערבי של ארצות-הברית, הרחק מן המערכה הפנימית, מפני התקפות האינדיאנים.

קליי, שדרגת סגן נקבעה לו, מגיע עם פלוגתו למבצר-תורן במדינת קולוראדו. ה'



בטי גרייבל — הראש
נתח אנטומי...



בטי גרייבל — הרגליים
...מונח על צלחת

הופיע בסרטו זמר לילות ארגנטינה חלתה ל' תע וגרייבל הוזמנה אחר כבוד למלא את מקומה. בטי באה, הפעילה את רגליה ונצחה. שמונה עשר סרט סובבה בטרם הניחה לה הוליכוד להמלט לניו-יורק. מאז חזרה לשם ככוכב מן המניין, השתתפה בעשרים וחמשה סרטים, רובם מוסיקאליים. שניים במאה היו קומדיות לעולם שגרייבל יודעת לשחק. הם להוכיח לעולם של גרייבל בת 36 נובע לא מן הלב ולא מן הראש, כי אם מן הרג' ליים. העולם הרחב, כפי שהפופולאריות ה' עצומה של הרקדנית והזמרת-השער מוכיחה, מבכר את הרגליים.

"בדם כבשתיה"

בדם כבשתיה הוא סרט נוסף על המערב הפראי, אבל הוא חורג מן הקו. יש בו מדה בלתי מצויה של דיוק וחוסר שווא-פנים. ה' אמריקאים אינם מתוארים כחלוצי הקידום והאינדיאנים אינם טפילים מזיקים אשר הש'

• היא נתגרשה מקוגאן, נישאה למחצצר הארי גיימס.

(חבר במדבר) צ'נדלר את הגימנסיה בברוקלין, בה הצטיין בעיקר בהצגות בית-הספר ובספורט, פנתה אליו אחת המכללות האמריקאיות הידועות בהצעה שיקבל מאתה סטיר פנדיה, יצטרף לקבוצת הכדורגל שלה. צ'נדלר דחה את ההצעה שכל צעיר אמריקאי ה' מכבד את עצמו היה קופץ עליה בששון, נועד עם שניים מידידיו ויסד להקת שחקנים שהציגה תוך שנים אחדות מספר גדול של מחזות, משיקספיר ועד קומדיות מודרניות שבמודרניות.

כאשר התקיפו היפאנים את פירל הארבור חקע הצבא מבט אחד בצ'נדלר, ראה אותו במלוא קומתו (1.92 מ'), כחור חסון (105 קילו), רחב כתפיים, מוצק ובגיל הגיוס (23), מהר להלביש עליו מדים. ארבע שנים עשה צ'נדלר בצבא, נזד אחיות ממכונת לסוללת תותחים נגד-מטוסים ומשם, בדרגת סגן, ל' יחידת חי"ר.

משפשש את המדים נסע, לאחר אמירת שלום חטופה מבית הוריו בניו-יורק, להוליווד, לנסות שם את מזלו. כיון שלא עלה בידו לקבל עבודה בסרטים, פנה לרחיו, קולו העמוק והגברי הקנה לו שני תפקידים ב' סדרות תסכיתים ידועות: "מייקל שיין, בלש" (צ'נדלר היה הבלש) ו"העלמה ברוקס שלנו" (בה שחק לצדה של איוו ארדן).

היה זה, בעצם, קולו, כפי שנשמע באוזני אילי חברה ויניברסאל, שהקנה לו תפקיד לא גדול בסרט-הרפתקות. לאחר שהגיעו לחדר ההקדנה צלמיו היום הראשון נוכחו הכל ש' גיף הוא גם פוטוגני; עד מהרה הוחתם על חוזה לחקופה ממושכת.

צ'נדלר הוא שחקן בעל כוח המשתפר מ' סרט לסרט. מזלו הרע גרם לו להופיע בעי' קר בסרטים שאינם בעלי-רמה גבוהה, אולם באחד הימים, כאשר יופיע בתפקיד ממדגה ראשונה, הוא עלול להפתיע אפילו את אלה התולים בו תקוות גדולות.

הוליכוד

סטירת לחי למרד

כאשר נקרא קארל פורמן, שותפו של סטאנלי קריימר (העולם הזה 741), ומחבר התסריטים שלו, להעיד בפני ועדה החוקרת את הפעילות הקומוניסטית בהוליכוד, הכריז שמעולם לא היה קומוניסט, אך סרב לענות על שאלות אחרות, התנהגות שאינה נחשבת למנומסת ביותר ושהיתה, סבר קריימר, יכו' לה לסכן את עתידה של חברה הסרטים ה' צעירה שלו. אי לזאת נאלץ פורמאן למכור את מגיותיו ולהסתלק מיחידת ההסרטה ה' מצוינת שידו היתה ביסודה.

אולם בזה לא נסתיימו צרותיו של קריימר. הידיעה שהוא מסרס את מותו של סוכן עוררה את חמתו של ג'. ב. שיף, מנהל ה' מחלקה לסוכנות בפאקולטה למסחר של ה' מכללה העירונית בניו-יורק. שיף טען, בנאום ארוך, שהסרט שופך אור לא נכון על מק' צוע נכבד במבנה החיים האמריקאי. "וילי לומאן היה נכשל לא רק כסוכן-נוסע, אלא בכל מקצוע שהיה בוחר בו, אפילו הפקת' סרטים".

מצי ארצות-הברית קבל קריימר סטירת לחי כהצרת סרוב להניח לו להשתמש במת' קנים ימיים ממשלתיים לצורך הכנת סרטו המרד על הים. טענו המלחים: "מעולם לא היה מרד בצי של ארצות-הברית ודמות רב' החובל כפי שהיא צריכה להופיע בסרט אי' נה לפי רוח המציאות." כאשר הפך קריימר את רביה-חובל מאיש צבא הקבע לאיש מי' לואים, עדיין לא סיפק את אנשי הצ'י. הב' רירה בידי קריימר: לרכך את התסריט עוד יותר או לא לבקש עזרה מן הצ'י.

בקצרה

"הנער מטקסאס". סרט רווי דמים ור' צח אודות השודד הנודע בילי הנער. אודי מארפי, גייל סטורם.

"הרייט קרייג". על מטרונתה אמריק' אית המבכרת את ביתה על בעלה. ג'ון קרד' פורד, וונדל קורי.

"השוררים האמיצים". האמת על ה' אכזרי בשעשועים: מלחמת השוררים. מל' פרר, אנתוני קוין.

"צפור גן-עדן". בעיות גזעיות באיי ה' אוקיינוס השקט. לואי ז'ורדאן, דברה פינט.

"חלוצים ובוגדים". תככים, אינדיאנים והרבה דם בסרט הרפתקות על רקע מלחמת האזרחים האמריקאית. ארלין דאל, גיואל מק' ראי.